

ÁRPÁD FEJEDELEM SEREGÉNEK ÚTJÁN

Alighogy megtanult lovagolni, máris útnak indult. Nem is akárhová, hanem egyenest az óhazába ügetett. Diószegi Edina a legfiatalabb tagja volt annak a tizennégy fős csapatnak, amelyik tavaly májustól októberig bejárta Árpád apánk seregének legendás útját, őseink honfoglalását.

– Igaz, hogy az emléktúra miatt tanult meg lovagolni? – kérdezem az alig húszesztendős, szőke hajú diáklányt. – Ez bizony igaz. Sőt, most már bevallom, kicsit féltem is a lovaktól – meséli mosolyogva...

Oly nagy volt a csábítás, hogy nem tudott ellenállni. Mert ugyebár keveseknek adatik meg, hogy ellovagolhassanak az Ural vidékére, sokrot tehessenek a Vereckei-hágó emléktáblájára. Azaz, csak a helyére, mert időközben az emléktábla eltűnt...

A szponzoráló Generals Kft. Baskíriában vásárolta a lovakat. S az első meglepetés: a baskír négy lábúak nem tudtak magyarul. De megtanultak! A megszokott vezényszavak helyett csizmával és kantárral „beszélgettünk” a lovakkal. Most itt vannak velünk, Délegyházán, az egyik

csoporttagunk befogadta őket a tanyájára – meséli Edina. S még egy baskíriai élményre emlékezik, a Kurultaj nemzeti találkozóra, amelynek ők, a „Honfoglaló Magyarok Lovas Hagyomány-örző Egyesülete” voltak a díszvendégei. Csikósbemutató, néptáncgyűlés és huszárfelvonulás volt a „műsoruk”. Hatalmas sikert arattak.

Miután jól kiszórákkozták magukat, elindultak az óhazába. Ugyan tatár kísérről vigyáztak rájuk, azért a csoport vezetője, Csobolyó Miklós egy terepjáróval megelőzte a csapatot, így vitte hírét a közelgő magyaroknak. Kellett is az úttörő munka, mert sokan vándorló cigányoknak nézték honfitársainkat...

– A Don folyónál a kozák főatamán tiszteletbeli kozákká avatott minket – mutatja Edina a cirill betűkkel írt

oklevelet –, majd az a megtiszteltetés ért, hogy átengedtek a Volga duzzasztógátján. Ez katonai létesítmény, rajta még nem kelt át európai. Aztán elértük a Kárpátokat! Itt már szinte otthon éreztük

Ennyi tapasztalattal nem gond kantárra fogni a lovat!

magunkat, de a Vereckei-hágónál a háló virágait csupán az üres fal mellé tehettük, mert a honfoglalásra emlékeztető táblának hűlt helyét találtuk... Innentől a Hősök teréig szinte belefáradtunk a sok ünneplésbe.

– Úgy hallottam, hogy a honfoglalás után eleink portyáit is megismélték...

– Nem portyázni fogunk, hanem Quedlinburgba lovagolunk. Hogy miért éppen

oda? Mert történelmünk szempontjából sorsdöntő szerepe van ennek a német városnak. Letelepülő törzseink 895 után portyázó hadjáratoikat indítottak Nyugat-Európa felé. Több-kevesebb sikert arattak, ámde az előrelátóan bölcs Géza fejedelem véget vetett a hadjáratoknak, s követeket küldött Quedlinburgba. 973-ban került sor a „csúcstalálkozóra”, amelyen I. Ottó is részt vett. A tárgyalásokat követően megszűntek a portyázások, s elkezdődött a honfoglaló magyarság társadalmának újjászerveződése. Fejedelmünk ezzel utat engedett a kereszténység terjedésének, beengedte hazánkba a Nyugat műveltségét, végső soron megteremtette az Európához való tartozás lehetőségét – fejezi be Edina a rögtönzött kiselőadást. Történelemből jeles!

Idei túrájuknak a „Történelmi út Európába” nevet adták, és nyár végén indulnak. Ezúttal „csak” 1200 kilométert tesznek meg...

DUNAY CSILLA

A solymári németek kitelepítésének 50. évfordulóján

**REMÉNYI JÁNOSNÉ
SZIRMAI MÁRIA:
TIZENNEGY ÉVES
VOLTAM AKKOR**

Éppen egy kedves barátnőmhöz készültem elköszönni, amikor odaértem, ahol ma a Schulz-vendéglő áll. A kapun akkor gördült ki egy kocsis ládákkal megpakolva, a ládákon pedig ott kuporgott a család. A ház asszonya becsukta a kocsit után a kertkaput, utána térdre borult, kezt az ég felé emelte, majd lehajolt s megcsókolta a földet. Mondott két nevet is – azokat én nem ismertem – akik a háborúban magyar katonaként harcoltak és haltak meg a hazáért. Még az unokája is a háború áldozata lett, mivel egyike volt annak a négy gyereknek, akiknek életét egy játékszernek használt akna oltotta ki.

Sírva mondta:

– Édes Istenem, miért csinálod ezt velünk? Olyan sokat dolgoztunk, mindig Magyarországiért élünk, s most még az otthonunkat is el kell hagyni!

Szörnyű volt ezt még látni is. A szívemet a torkomban éreztem, s mentem tovább a barátnőmhöz, akinek édesanyja kétségbeesésében a ház küszöbét csókolgatta, s egyre

csak azt hajtogatta, hogy nemsokára visszajönnek.

De egyszer sem jöttek vissza, se ő, se a férje. Ők nem jöttek haza soha.

Hazafelé kihalt volt a falu, a utcák elkéseredetten nyonyítottak.

**ORSOVAI TAMÁSNÉ
KURTZ JULIANNÁ:
AKIK VISSZASZÖKTEK**

Nagyszüleim a kitelepítéskor 60 éven felüliek voltak, ma azt mondának nyugdíjaskorúak. Megtorve, megrokknva kényszerültek új életet kezdeni egy 30 kilós batyúval.

Kitelepült velük egy lányuk és négyéves leányunokájuk, idegbeteg apával. Ez a lányuk a megpróbáltatásoktól olyan súlyos idegösszeroppánást kapott Németországban, hogy haláláig ideggondozóban kezelték.

Másik lányuk is velük települt négyéves fiúunokájukkal együtt. Ennek a lánynak magyar katona volt a férje, akiről a kitelepítéskor semmit nem tudtak. A vő a kitelepítés után, 1949-ben térhetett haza a hadifogságból. A családjáról semmit nem tudott, a kitelepítésről semmit nem hallott. A családja után szökött, de a határokon kétszer is visszafordították. Harmadszor sikerült átszöknie a határokon, sikerült megtalálnia a családját.

Velük tartott a kitelepítéskor fiuk felesége és annak 15 éves leánya is. Az apa szintén magyar katona volt. A hadifogságból 1947 szeptemberében jött haza. A kitelepi-

tésről ő sem hallott semmit. Éjszaka érkezett meg, hosszú, keserves fogság után a Don-kanyarból. Kopogtatására idegenek szóltak ki az ablakon: itt már nem Talerék laknak, menjen a szomszédba! A szomszédban édesanyám fogadta testvérét, s keserves zokogás közepette mondta el, hogy családját másfél évvel ezelőtt Németországba telepítették. Azt csak később mertük elmondani neki, hogy tízéves fiát gránát tépte szét 1944 decemberében.

Felesége Németországban hírét vette, hogy férje hazatért a fogságból. Összeszedte kis batyuját, és 16 éves leányával útra kelt. Nyolcnapos gyaloglás után, 1947. novemberében szerencsésen hazatértek. Néhány évig szinte bujdosnak Solymanon, minden razziánál reszkettek, hogy börtönbe kerülnek. Házukat csak 1953-ban kapták vissza.